

A modern dolgozó nő

Lengyel Vilma, a Délmagyarország munkatársa az Alföldi Kereskedők és Utazók Egyesületének meghívására nagyszerű előadást tartott a modern dolgozó nő problémájáról. Előadásának legérdekesebb részét alább közöljük:

— Kezdjük a nő gazdasági helyzetének és értékének felvázolásával. Azt szokták mondani, hogy a női munkaerő olcsóbb a férfi munkaerőnél és hogy a nő a munkakínálat terén a férfinnal versenyt támaszt. Ami ezt az utóbbi érvelést illeti, joggal megkérdőjelezzük vele szemben, hogy a konkurrenciára való hivatkozással miért nem zárják el a munkavállalás lehetőségétől a férfiak egy részét, például azokat, akik még nem töltötték be a 30-ik életévüket, vagy azokat, akik már elmúltak 50 évesek. Egészen bizonyos, hogy ilyen korlátozások mellett sokkal több olyan férfi kapna munkát, aki 30 és 50 életév között van, mint ma. Az ilyen »reform« természetesen képtelenség lenne és csak azért említettem fel ezt a példát, hogy rámutassak annak az érvelésnek a helytelenségére, amely a konkurrencia ürügyén akarja elzárni a nőt a munkavállalás lehetőségétől.

— Csak látszólagos ereje van annak az érvelésnek is, hogy a férfi családfenntartó. Fog-e ártani a családnak, ha a férfi havi 200—300 pengős keresete mellett 120—160 pengőt keresni fog a feleség is? Már ma is nagyon sok olyan család van, ahol a családfenntartás munkájában férj és feleség osztoznak. Nem tudunk ellenben róla, hogy ez a megosztott munka rontott volna a háztársak egymáshoz való viszonyán, a családi élet melegségén, vagy a nőnek, aki tehát dolgozik s ezzel kenyeret keres, női szempontból értékes bármely tulajdonságán. Mit csináljon azonkívül a nő, akit rabszolgatartó jellegű jogtalansággal kényszerítenek arra, hogy semmi más ne legyen, mint anya és feleség, ha a férj nem boldogul, ha beteg lesz, munkaképtelen, vagy meghal és se vagyon, se nyugdíj, vagy — ami szintén nagyon gyakori — elég nyugdíj nem marad utána? Ártalmára van-e a családi életéről vallott konzervatív felfogásnak, ha ilyen esetekben a nő egyedül is képes viselni a családfenntartás minden gondját, ha gyerekei ennek következtében nem szorulnak állandó könyörömlényekért a társadalomra és ha a család melegen maradhat együtt az apa halála után is,

miért megkeresi a mindennapit az anyja?

— Az a nekünk szegzett érvelés, amely szerint a női munkaerő olcsóbb, mint a férfi munkaerő s ezzel árrontó, szintén csak látszólagosan állja meg a helyét. A gazdasági életnek, tehát a munkapiacnak is vannak törvényei és ezek a törvények kérelmezhetetlenül uralkodnak. Ha a munkapiac nagyobb a kínálat, mint a kereslet, ha tehát sokkal többen keresnek munkát, mint ahányan munkást keresnek, a munka ára, tehát az a fizetés, amit a munkásnak, vagy a tisztviselőnek adnak, le fog szállni. Nem lehet vitatni, hogy a nőnek a munkapiacra való megjelenése a munkakínálatot növeli s ennek következtében csökkentőleg hat a bérre, illetőleg a fizetésre. Ezen a címen azonban éppúgy nem lehet a nőt kizárni a munkából, mint ahogy nem lehetett szétverni se az első varrógép feltalálóját, se az első varrógépet azért, mert a munkapiacra nagy mértékben csökkentette a keresletet a — szabók iránt. Hol van ma az az ember, aki ne mosolyogva olvasná azokat az érdekes közleményeket, amelyek a szabóknak már akkor történt szervezkedéséről, valóságos lázadásáról szólnak, amikor a varrógép még forgalomban sem volt és feltalálóját még kíséreltezték a tőkéletesítésével.

— Itt kell megemlékeznem

a női munka minőségéről,

miért azt, hogy a női munkaerő olcsóbb, sokan szívesen magyarázzák úgy, hogy a női munka egyáltalán értéktelenebb is, mint a férfi munka. Ez ellen gyakorlati példákkal és természettudományi törvényekkel lehet sikeresen szembeszállni. Az egyik leg-

nagyobb budapesti áruház aránylag rövid idő alatt tudott bejutni a köztudatba és adminisztrációja élén nő áll. Az egyik legelterjedtebb budapesti politikai napilap adminisztrációja élén szintén nő áll és a legnagyobb magyarországi elektrotechnikai cégnek egész irodai apparátusát szintén nő irányítja. Szegeden, hogy néhány helyi esetet is említsek, a Kellner-optikus üzletet dolgozó nő vezeti, dolgozó nő fejlesztette naggyá azt a női divattermet, amely Kup Gyula örökébe lépett s amelynek Reich Erzsébet a tulajdonosnője. A Tháliát dolgozó nők alapították és tartják fent.

— Csontos Gyula egész kivételes színészi nagyság, de nem kivételesebb és nagyobb, mint Bajor Gizi. Björnssohn nagy északi író, de képességben, sikerben és elterjedtségben vetekszik vele Lagerlöf Selma. A Nobel-díj nyertesei között szintén minden évben felmerül egy-egy költőné, írónő, vagy tudósneve. Világhírré emelkedett és a világ minden tájára bevezették Montessori asszony új rendszerét a kisdedóvó tanítás és játék terén. A szobrászat, festészet terén szintén találunk kiváló tehetségeket. Politikában sem kell megszűnni menni bizonyítékért. Szorgalomban, rokonszenves vonásokban, elvhűségben melyik képviselő szárnyalja túl a tehetséges Kéthly Annát? És hogy a nőnek egy újabb téren numon való térhódításáról is megemlékezzünk: mind több és több drámaírónő nevével jelzik a német színpadok. Közöttük egy ismerős név bukkant fel nemrég, Winsloe Christa, szobrásznő, mint egy nagyszerű dráma szerzőnője. Viki Baum neve is aktuális lett a színpadokon. Nagy vezetés szerepük van nőknek, mint színházigazgatóknak és rendezőknek Franciaországban és Németországban, ahol bámulatos zsenialitással dolgoznak az építészők, lakásberendezők és tervezők.

— Most

néhány előtétellel

kell leszámolni. Azok, akik fáradhatatlanul vonultatják fel érveiket a dolgozó nő ellen, úgy szokták beállítani a kérdést, mintha az, hogy a nő dolgozik, a nőességből való kivételként jelentené. Milyen tévedés! Soha senkinek eszébe nem jutott a férfi jogát a munkához kétségbe vonni azért, mert billárdozik, mert szereti a szép nyakkendőt, a selyemsálát és súlyt helyez arra, hogy selyem zsebkendőjének csücske elegáns hanyagsággal forduljon ki kabátja zsebéből. Ki veszi tőle rossz néven, ha ügyel frizurájára kifogástalanságára, gondolja arcát és rendesen beretválkozik? Egészen természetes, hogy a férfinak mindehhez és a munkához is joga van.

— A nő természetéhez és a természet törvényeihez tartozik, hogy szép legyen, megjelenésével üdítsen, kellemes légkört teremtsen, a finom és szép stílusát üsse mindenre, amihez közel ér, mindenre, amit kezébe vesz.

Ujévre
Női divatkülönlegességek
bel- és külföldi legjobb
Harisnyák
leszállított áron
Káldor J. és Tsa cégnél
Szeged, Károly uccá 8.
vásárolhatók legjobban. Telefon Automata 21—02.

Ozv. Lusztig Dezsőné szül. Bleyer Jozefin megtört szívvel jelenti, hogy szeretett férje

Lusztig Dezső
tollkereskedő

hosszas és kínos szenvedés után, 47 éves korában elhunyt. — Temetése december 25-én délután 3 órakor a zsidó temető cinterméből. — Gyászolják édesanyja, testvérei, sógornői és sógorai.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!

UJÉVRE

nem lesz gondja,
mert minden pár selyemharisnyához
egy értékes

JÁTÉKBABÁT KAP

AJANDEKBA

Mindennemű
harisnya- és kötöttárú,
valamint praktikus és nélkülözhetetlen
ajándékcikkek leszallított
árban

LUSZTIG IMRE

SZÉCHENYI TER 2. TISZA-SZALLÓ MELLETT

akár szellemi, akár ipari munkát végez. A szépre, a művészire való törekvés ösztöne a nőnek, ez nyilvánul meg abban is, hogy szeret szépen öltözködni. Ezt a jogát a munka komolyságára való hivatkozással elvenni, vagy elvitatni annyit jelentene, mint erőszakot alkalmazni a nőiesség egy primer jelenségén, amely jelenségre a munka érdekében is szükség van. A nő vidámabb, lelkesebb ha tudja, hogy jól néz ki.

— A nő csak legyen továbbra is csinos. Higgyék el az Urak, nekik is jobb, ha az okos, lapintatos, az üzlethez kiválóan értő és diplomatikus képességekkel megáldott nő egyuttal csinos és ápoltságos is.

— Szükség van erre a tapasztalat szerint a komoly munka minden vonalán, hasznát látja ennek végeredményben a család is.

— A dolgozó nő ismeri a racionális lehetőségek határait, ismeri a pénz, de ismeri az otthon, a család és a szív értékét is. A dolgozó nő nem fényűzőbb és nem könnyelműbb a dolgozó férfinál és annak a nőnek, aki munkával keresi meg kenyerét, joga van ahhoz, hogy — most egy tipikusan férfi terminus technikust használok — százszázalékos nő maradjon és mint százszázalékos nő keresse a munka területén is a boldogulás útjait.

— Hova fejlődött a világ a Gretchen-tragédiák óta. A dolgozó nőnek nincs kora, a dolgozó nő csakis tehetsége dokumentumaival tartozik felelősséggel a köznek. Az élete magánügy és tehet vele, amit akar. Joga van és kötelessége és szabadsága a törvény paragrafusain belül. Szép háromságban megfér életében a ruha, a puder és a tudomány.

— A férfiak pedig ne féltsék

a szerelem romantikáját

a család szépségét a dolgozó nőtől. A dolgozó nő már új élete új szellemét is megreformálta. Már nem szívja mellre a cigarettafüstöt, nem keresi a boldogságot bárok füledt erotikájában, nem keresi a dekadens vágyakat. De megszerette az egészséget. Világosan, frissen lát és semmit se óhajt, semmiért se harcol melegebben, mint azért, hogy kiteljesedjék benne az igazi ember és az igazi nő, aki békét és harmóniát osztó hivatásában nem elégszik meg a család szűk kereteivel, hanem a békét és harmóniát ki akarja terjeszteni az egész világra. Ez lesz a jövő asszonya és ettől a dolgozó asszonytól nem kell féltetni az új világrendet sem.